

Cambra de Comerç de Barcelona

Intervenció del President

BARCELONA TRIBUNA

DIA Dilluns, 4 de juny de 2018

HORA 13,30h

LLOC Hotel Sofia

Senyores i senyors,
Bona tarda,

Ja els avanço que la meva intervenció posarà el focus sobre la ciutat i la seva àrea d'influència. Per això em centraré en 3 aspectes:

- PRIMER: Barcelona com a ciutat emergent, o la Barcelona dels sectors més punters
- SEGON: Barcelona com a ciutat fonament, o la Barcelona dels sectors més tradicionals
- I TERCER: els fils que connecten la Barcelona emergent amb la Barcelona fonament

Tant quan parli de les dues "Barcelones", l'emergent i la fonament, com quan parli dels fils connectors, faré referència als actius, els reptes, les iniciatives i els projectes que té i que ha de tenir Barcelona per tal que continuï sent el que ha estat fins ara: La Barcelona sorgida de la democràcia i creada i consolidada a partir de finals dels 70 per alcaldes com Narcís Serra, Pasqual Maragall, i més endavant Joan Clos, Jordi Hereu i Xavier Trias.

És una realitat que durant els últims mesos s'han intensificat els debats sobre el present i el futur del que ha de ser Barcelona. Aquests debats estan tenint lloc en un context caracteritzat per :

- PRIMER: L'horitzó d'unes eleccions municipals d'aquí a un any
- SEGON: Un clima d'inestabilitat política a Catalunya
- TERCER: Un nou escenari econòmic a la sortida de la crisi caracteritzat per la globalització i els canvis tecnològics

També és un fet que la reputació de Barcelona ha estat afectada i no visualitzem una estratègia de futur clara i definida per a la ciutat.

I per què és més necessària que mai una estratègia clara i consensuada? Perquè una de les tendències dels propers anys a tot el món serà la concentració de població i de recursos a les ciutats, formant una xarxa global. La posició de cada ciutat en la xarxa dependrà d'aquesta estratègia, és a dir, de la capacitat d'especialitzar-se i d'integrar-se en les cadenes de valor que articulen l'economia mundial.

Estic convençut que la Barcelona metropolitana pot aspirar a formar part d'un grup de cinquanta ciutats globals posicionades amb avantatge en el nou escenari.

Com? Assolint prou massa crítica en els sectors emergents intensius en coneixement i, al mateix temps, transformant els sectors tradicionals mitjançant la innovació i la creativitat. És a dir, aconseguint un equilibri entre la ciutat emergent i la ciutat fonament.

Per aconseguir aquest equilibri és bàsic treballar, d'una banda, per posicionar Barcelona com a metròpoli global de referència en els terrenys de la ciència, la innovació tecnològica, la cultura i la creativitat. I de l'altra, treballar per aplicar aquesta economia del coneixement a les infraestructures, la indústria, el

turisme i l'habitatge, és a dir, a l'economia tradicional, per fer-la més competitiva.

A continuació em referiré a la Barcelona emergent, és a dir, a la ciència, la tecnologia, la cultura i la creativitat.

Pel que fa a la **ciència**, la Barcelona metropolitana és un dels nuclis científics més importants de la Mediterrània, amb 45.000 persones ocupades en activitats de R+D (1,5% de la població activa). No oblidem que Martorell, als voltants de la Seat, té el lideratge de registres de patents a Espanya.

Quina ha estat la clau de l'èxit?

Que s'ha passat a una cultura que valora la mobilitat dels investigadors i l'excel·lència dels seus treballs.

Això ha estat fonamental per tenir ara centres que són referències europees o mundials. Per citar només alguns exemples: el Sincrotró Alba a Cerdanyola del Vallès, l'Institut de Ciències Fotòniques a Castelldefels, el Centre de Regulació Genòmica, l'Institut de Recerca Biomèdica i el Centre de Supercomputació a Barcelona.

PERÒ, després dels actius venen els reptes o riscos: el sistema científic de Barcelona no té ni la maduresa ni la mida dels de San Francisco, Boston o Londres. Hi ha un risc que la transició quedi a mig camí. Perquè això no passi i, per tant, per situar la ciutat entre les millors, cal implementar de forma urgent mesures com:

- eliminar traves burocràtiques als investigadors
- incentivar encara més l'excel·lència científica
- donar més autonomia als centres per tal que puguin ser àgils i eficients
- i garantir uns recursos econòmics proporcionals a l'ambició dels objectius.

Pel que fa a la **tecnologia**, no hi ha dubte que Barcelona i la seva àrea d'influència és, des de fa anys, una aposta clara de grans empreses nacionals i multinacionals per establir els seus centres de R+D+i. És el cas de Grifols, Cisco, Hewlett Packard (HP) i l'impresió 3D o de Telefònica i la seva aposta d'experimentar el 5G a Barcelona, entre altres.

A més, la presència de grans empreses de sectors intensius en tecnologia – com automoció, farmàcia i biomedicina– han abonat el terreny per fer de la ciutat un destacat pol d'innovació tecnològica.

I el *Mobile World Congress* ha representat un revulsiu per fer un salt endavant en el camp de les tecnologies digitals.

Amb tots aquests actius, un dels reptes de Barcelona en el terreny tecnològic és l'especialització en les àrees on la ciutat té potencial i és a temps de convertir-se en referent.

Quines són aquestes àrees?

- la biomedicina, segur. Però també
- la mobilitat urbana,
- la reducció de residus,
- l'energia neta

- i les tecnologies digitals.

En aquest últim àmbit, el de les tecnologies digitals, justament, la revolució del 5G és una oportunitat clara d'especialització. Hem de saber aprofitar l'aposta de Telefònica i la capitalitat del mòbil requereix àrees metropolitanes com a laboratoris experimentals.

La Comissió Europea triarà quatre consorcis per crear entorns de proves i validacions del 5G i aquests consorcis competiran per una part dels 700 milions d'euros de fons disponibles pel projecte.

Per tant, les oportunitats que representa el terreny de la innovació tecnològica requereix d'iniciatives i projectes que permetin aprofitar-les. En aquest sentit, Ajuntament, Generalitat, Fundació Barcelona Mobile World Capital i Telefònica s'han aliat per optar a ser un dels consorcis de proves del 5G i per convertir Barcelona en líder internacional en el camp de les tecnologies mòbils.

En la mateixa direcció, el patronat de la Fundació Barcelona MWC ha fet seva la iniciativa del secretari d'Estat, en funcions, de Política Digital del govern central per organitzar a Barcelona un "Davos digital". És a dir, un gran fòrum per debatre solucions als reptes plantejats per la revolució tecnològica.

Fins ara, m'he referit a la ciència i a la tecnologia com els sectors de la Barcelona emergent, amb els seus actius i els seus reptes i oportunitats, ara em centraré en la cultura i la creativitat.

Pel que fa a la **cultura**, Barcelona va fer un salt qualitatiu a principis dels 90, decisiu per a postular-se com a capital cultural.

Què va fer possible aquest salt? La construcció de noves infraestructures emblemàtiques com el MACBA, el MNAC o el TNC, uns pressupostos culturals generosos i la concentració de talent. I tot això es va aconseguir gràcies a la col·laboració "ciutat – generalitat - estat" amb l'impuls, sobretot, dels alcaldes Maragall i Clos.

Però la crisi econòmica, com en la majoria de sectors, va posar en qüestió el model. Tot i així, creiem que es va mantenir i es manté el substrat d'un teixit empresarial amb llarga tradició.

Es per això que creiem que hem de denunciar la paralització d'algunes iniciatives i projectes rellevants per relançar Barcelona com a ciutat cultural. En aquests moments, estan paralitzades:

- l'oficina de la Ciutat de la Literatura de la UNESCO, - la creació de la Biblioteca Central Provincial

- o la creació d'un gran pol cultural a Montjuïc, el qual la ciutat porta més de quatre anys debatent, a falta d'un projecte comú a mitjà termini i d'un pressupost adequat.

I per acabar amb els sectors de la Barcelona emergent, faré un apunt sobre la **creativitat**.

La creativitat de Barcelona desborda els àmbits estrictes de la ciència, la tecnologia o les disciplines artístiques i culturals més clàssiques –com l'art, la música i la literatura. A Barcelona tenim la sort que la creativitat arriba a altres

àmbits més diversos com el disseny, la moda, la gastronomia, l'arquitectura model d'excel·lència mundial i, fins i tot, l'esport (exemple, projecció mundial del F.C Barcelona i del Circuit de Catalunya d'automobilisme a Montmeló)

Fins ara m'he referit a la Barcelona emergent. Ara em centraré en els 4 aspectes de la Barcelona fonament: les infraestructures, la indústria, el turisme i l'habitatge.

Pel que fa a **infraestructures**, sempre han estat una de les preocupacions de la Cambra de Comerç de Barcelona que presideixo.

Està clar que tant l'aeroport com el port de Barcelona avui estan entre els millors i més competitius d'Europa.

- l'aeroport de Barcelona és el que creix a major ritme de tot l'Estat,
- el pla director 2019-2026 és un pla ambiciós, possible i molt complet.

Però tenim encara molts projectes pendents, com per exemple:

- l'extraordinari endarreriment de l'estació de l'AVE i rodalies de La Sagrera, que s'havia de finalitzar el 2011 i que el ministeri de Foment ha postposat fins el 2020.
- l'endarreriment de les obres d'urbanització de la plaça de les Glòries, responsabilitat de l'Ajuntament de Barcelona, que s'han iniciat de nou amb l'objectiu de finalitzar-les el 2021,
- la finalització de la línia 9 del metro, pendent en el seu tram central
- I, evidentment, la millora de la connexió viària i ferroviària a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Per exemple, la B-40.

Un altre dels sectors fonamentals és **la indústria**.

Com bé saben, durant les últimes dècades del segle passat es va produir una transformació substancial del paisatge econòmic de Barcelona. La indústria es desplaçava des del centre a la perifèria i el municipi central es convertia en una economia bàsicament de serveis.

De fet, l'àrea metropolitana de Barcelona constitueix un dels principals pols logístics i industrials del Sud d'Europa i de la Mediterrània.

Per tant, cal tenir molt present que l'ecosistema configurat per la indústria al Vallès Oriental i Occidental i les zones logístiques entre el port i l'aeroport, són i continuaran sent la columna vertebral de l'economia metropolitana.

L'ecosistema industrial metropolità es troba als inicis d'una gran transformació, impulsada per la revolució tecnològica associada amb la indústria quatre punt zero. Allò que els deia d'aplicar l'economia del coneixement als sectors tradicionals. En el cas de Barcelona i la seva àrea d'influència, hi trobem diferents exemples:

- empreses industrials vertebradores del teixit empresarial metropolità com SEAT;

- o la important concentració d'empreses dedicades al tractament de dades informàtiques entre el barri de la Marina del Prat Vermell de Barcelona, el polígon Pedrosa de l'Hospitalet, la economia digital al 22@ de Barcelona entre molts altres exemples dins l'àrea metropolitana que seria massa llarg d'enumerar.

El **turisme** i l'**habitatge** són els altres sectors fonamentals que m'agradaria destacar avui aquí perquè considero que han aportat molt a la nostra ciutat.

Durant els últims 25 anys, Barcelona ha fet un salt extraordinari fins a superar els 30 milions de visitants i els 20 milions de pernoctacions hoteleres. El turisme genera el 12% del PIB i 120.000 llocs de treball.

La col·laboració públic-privada a Turisme de Barcelona ha estat cabdal des dels Jocs Olímpics del 92.

Al mateix temps, tot i la moratòria hotelera, Barcelona és líder en competitivitat turística a Espanya. Lidera els indicadors d'oferta d'activitats de lleure, entorn urbà, gestió estratègica del turisme i resultats econòmics i socials.

Si Barcelona disposa de tots aquests actius, des de la Cambra de Barcelona creiem que és necessari reclamar una major flexibilitat a l'hora de pensar les polítiques que afecten la gestió del turisme, i exigim la col·laboració públic-privada que fins ara tants bons resultats ha donat a la ciutat, i que darrerament trobem a faltar predisposició de l'equip municipal per dur-la a la pràctica.

De fet, els agents econòmics s'han sentit desatesos per l'Ajuntament, al temps que es toleren situacions que degraden la imatge de la ciutat i perjudiquen la transició cap a un model turístic de més qualitat.

Habitatge

Ara abordaré la qüestió de l'habitatge.....Barcelona és la ciutat espanyola amb el preu de l'habitatge més elevat, tant de compra com de lloguer.

Es tracta d'un fenomen internacional, però en el cas de Barcelona s'agreuja perquè les diferències de capacitat econòmica, especialment entre els joves, són més grans.

Quins són els factors que ho expliquen?

- L'augment de la demanda lligat a l'augment de l'ocupació;
- l'elevada densitat i escassetat de sòl disponible a la ciutat de Barcelona;
- el renovat atractiu que els centres de la ciutats representen per les noves "classes creatives" amb major poder adquisitiu.

En aquest context i davant la manca d'iniciativa de l'equip de govern municipal, creiem que la solució al repte de l'habitatge urbà passa per planificar a mig i llarg termini, a nivell de l'àrea metropolitana.

Fer una aposta clara per polítiques d'àmbit metropolità, en connexió amb actuacions equilibrades d'infraestructures, mobilitat i equipament.

Un cop repassats els sectors de la Barcelona emergent (ciència, tecnologia, cultura i creativitat) i els sectors de la Barcelona fonament (infraestructures, indústria, turisme i habitatge), m'agradaria, abans de tancar amb les conclusions, repassar breument els fils connectors entre les "dues barcelones". Aquests fils connectors entre la ciutat emergent i la ciutat fonament són també 4: l'educació, el treball, l'empresa i el poder.

El primer d'aquests conceptes, **l'educació**, és segurament el que millor demostra per què m'agrada anomenar "fils connectors" a aquests conceptes. Perquè l'educació ho connecta tot:

La base de la riquesa de les ciutats és la productivitat i, en la base de la productivitat i de la igualtat d'oportunitats, hi trobem l'educació.

Per evitar una economia i una societat duals i polaritzades, necessitem disposar d'un sistema formatiu eficient i flexible.

Catalunya és un dels territoris de l'Estat que menys recursos públics destinen a finançar els estudis universitaris i la formació professional.

A més, i malgrat l'excel·lència del sistema científic català en el seu conjunt, falla la transferència a la societat en forma d'iniciatives i solucions empresarials.

Barcelona ja compta amb institucions d'ensenyament superior que són marques globals (encapçalades per IESE, ESADE i EADA) **PERÒ** cal afrontar **ja** la transformació del sistema universitari públic, millorant la governança.

Relacionat directament amb l'educació, hi trobem **el treball** ja que el model productiu de Barcelona reflecteix l'asimetria del sistema formatiu. La ciutat registra percentatges molt elevats de població amb estudis primaris o terciaris, i una feble presència de graduats amb formació secundària.

Barcelona surt d'una profunda crisi amb un ràpid creixement de l'ocupació i reducció de l'atur, però sense una millora dels salaris ni de la qualitat de l'ocupació creada.

Les mesures amb més consens per ajustar millor la demanda i l'oferta de treball és un major desenvolupament de la formació professional dual i incentivar entre els joves els estudis científics i tecnològics.

Després de l'educació i el treball i abans d'abordar el PODER, m'agradaria referir-me breument a **l'empresa**.

Barcelona mostra un gran dinamisme en les fases inicials de creació de noves empreses, especialment de base científica i tecnològica, les start-ups.

Dos ecosistemes destacats amb presència rellevant a la ciutat són

- l'impulsat per **Biocat**, pel que fa a la biomedicina i la biotecnologia
- i el nucli d'empreses digitals constituït al voltant de **Barcelona Tech City**, al PIER-1.

Què faltaria per millorar en l'àmbit d'empresa?

- **PRIMER**: la transferència tecnològica amb les universitats,
- **SEGONS**: guanyar capacitat inversora en les fases avançades
- **I TERCER**: una major implicació per part d'empreses tractoras locals.

En aquests moments, la prioritat és augmentar la massa crítica de projectes consolidats, és a dir, fer créixer les empreses fins assolir una dimensió ajustada al mercat on operen.

La posició d'una ciutat que es vol global com Barcelona, depèn en gran mesura del nombre d'empreses altament productives i internacionalitzades que operen al seu territori.

Per tant, si Barcelona vol aspirar a ser un gran centre internacional de negocis, ha d'existir una voluntat compartida i s'hi han de posar els mitjans.

Voluntat compartida entre les diferents entitats públiques involucrades en l'atracció d'inversions i que aquestes hi destinin els recursos humans i econòmics necessaris.

Fins i tot, podrien plantejar-se constituir una plataforma única, amb enfocament estratègic i participació del sector privat.

Poder

El poder és capacitat per decidir –hard power- i per influir –soft power-. Una ciutat global és una ciutat amb poder, hard i soft. És a dir, amb capacitat per decidir des del territori sobre estratègies empresarials i sobre polítiques públiques; però també per influir i ser model en molts aspectes relacionats amb els valors i la qualitat de vida.

Només amb poder és possible articular la ciutat emergent i la ciutat fonament amb els seus fils connectors per transformar la vida dels ciutadans.

Per això, les eleccions municipals del 2019 són una fita important per al futur de Barcelona.

Es contrastaran diferents visions de com i per a què exercir el poder, en un marc condicionat inevitablement per la inestabilitat política a Catalunya i a Espanya.

És possible que Barcelona hagi d'aprendre a conviure amb la complexitat i la inestabilitat durant un període llarg i que hagi de desenvolupar eines que permetin preservar la convivència. I tot això sense renunciar a l'ambició de situar-se entre les metròpolis més dinàmiques del món.

Cal tenir en compte també que Barcelona no existeix políticament, en el sentit que no disposa de prou dispositius d'influència i poder. No almenys a l'alçada de la seva realitat urbana i metropolitana.

És poc conegut que l'Àrea Metropolitana de Barcelona i entitats vinculades gestionen el tercer pressupost públic de Catalunya, després de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona.

Àrea metropolitana 3,5 milions, 36 municipis (Barcelonès, Baix Llobregat)

Regió metropolitana: 5 milions (àrea+Vallès occidental i Oriental+Maresme)

Però des de que el 1987 es va liquidar la vella Corporació Metropolitana de Barcelona, la institució successora ja no té poder polític real sobre els 36 municipis que integren l'àrea.

Tot i així, cal recordar que la Llei metropolitana del 2010 permet als ajuntaments metropolitans cedir competències a l'àmbit metropolità. O sigui que aspectes com les polítiques culturals, de serveis socials, educatives o de promoció econòmica es podrien beneficiar d'una estratègia de conjunt per a tota l'àrea metropolitana.

En aquesta línia, una bona notícia és la posta en marxa de l'agència metropolitana de desenvolupament econòmic.

Conclusions

I ara ja sí, les conclusions.

Molt centrades en això últim que els deia.

Hi ha una percepció majoritària entre la societat que Barcelona ha deixat de ser un subjecte polític amb agenda pròpia i lideratge, capaç d'aplegar un consens ampli al seu voltant. Aquesta realitat provoca que Barcelona no actuï pro-activament per posicionar-se en el selecte grup de les metròpolis globals.

Hi ha un cert consens d'opinió sobre el que cal fer per situar Barcelona a la lliga de les ciutats europees de referència. Jo ho resumiria en sis eixos de treball:

- 1.- Enfortir el govern metropolità
- 2.- Millorar la coordinació entre les administracions públiques amb competències sobre infraestructures clau; i resoldre els dèficits en rodalies i en comunicació viària a l'Àrea Metropolitana
- 3.- Augmentar el grau de qualificació i ocupabilitat de la població activa.
- 4.- Consolidar el sistema científic d'excel·lència i millorar la transferència tecnològica.
- 5.- Situar la ciutat com a plataforma universitària i de creació d'empreses de base científica i tecnològica atractiva pel talent internacional.
- 6.- Crear un clima de negocis capaç d'atraure centres de decisió i d'innovació d'empreses tractores de l'economia global.

Aquests eixos de treball són a mitjà i llarg termini però hi ha TRES àmbits en els quals es pot actuar a més curt termini, mitjançant la col·laboració entre el sectors públic i privat:

- 1.- El relleuament de la reputació de Barcelona amb campanyes d'imatge (la "marca" Barcelona).
- 2.- La necessitat d'actuar pro-activament per captar esdeveniments, agències o inversions.
- 3.- L'impuls de grans projectes emblemàtics de projecció mundial.

Totes aquestes actuacions són positives i necessàries. Però no són suficients. Cal un projecte comú suportat per un gran pacte transversal de ciutat entre les administracions públiques i entitats privades.

Estem fermament convençuts que per tal que Barcelona continuï sent el que ha estat fins ara, el model públic-privat és fonamental.

Aquest model permetrà, entre altres coses:

- ampliar l'horitzó amb objectius orientats a relleuament al mateix temps la "ciutat emergent" i la "ciutat fonament"
- actuar sobre els "fils connectors" per construir una ciutat global en benefici TAMBÉ de tots els ciutadans i ciutadanes.

Volem una Barcelona metropolitana i entre les cinquanta millors metròpolis del món. Entre tots ho aconseguirem.

Moltes gràcies!